

OBSAH

Deníček (Andrej) 2

Jak to vidí Standa (Michal Šindelář) 4

Komiks 1 (Martin Uršula) 6

Módní policie (Kateřina Holá) 12

Ostravské pastorále (robin) 14

Komiks 2 (Val) 26

Kvíz: Jaká výbava na kolo jsi? 28

Spravedlnost pro koho? (Sára Hájková) 30

BYDLENSKÝ DENÍČEK

První den

Klimajízdy jsem se dozvěděl o MASKách - co jsou a jak zhruba fungují. Jejich zásadní činností je, že skrz ně proudí miniaturní promile grantů (zrovna ty spravedlivkové ale ne). Z podstaty toho, že v nich rozhoduje hodně obcí a zájmovejch skupin, maj sklon zadávat ty granty na hodně malé a mezi tunu obcí roztržitý projekty, ale ideálně i tak ty projekty dohromady fungují a dávaj alespoň trochu smysl jako celek. Typicky jsem v jejich brožurě viděl zateplování budov nebo občanskou vybavenost komunitních center, všechno cca do půl milionu.

Druhý den

jsem se dozvěděl o obci Mikolajice, která skrz dlouhou tradici (byla to vždycky česká obec, ne původně německá a pak vystěhovaná), nějaký kapitál plynoucí z toho, že tam žije hlavně střední třída, nějaký komunitní fungování (kroužky, veřejná setkání, akce pro seniory,...) a obecně snahu o kvalitní fungování (obchod, komunitní centrum, sál) zvládá nejenom neupadat, ale natvrdo lákat mladý lidi. Dokonce se tam lidi vrací po vejšce.

Třetí den

jsem byl potřetí na Bedřišce. Trochu víc jsem se dozvěděl, třeba že maj zprovozněný komunitní centrum, že tam obec nechce nechat nastěhovat nový lidi, což je pro Bedřišku zásadní problém, a že to, co tam město chce místo Bedřišky je vyloženě čtvrt pro bohatý.

Čtvrtý den

jsem se dozvěděl daleko víc o SOS Karviná. Dozvěděl jsem se, že vznikli na obranu Starého Města Karviné před vystěhováním a poddolováním a že se jim to opravdu skrz oddalování vystěhování alespoň části lidí, dokud cena uhlí neklesla a těžba neskončila, povedlo. Zaujalo mě, že je to postavilo před otázku, co a jak dál a že zvolili, i kvůli tomu, že spousta členů a členek náhodou měla a má ráda vlaky, že koupí starou budovu nádraží a tu teď pomalilinku předělávaj na komunitní centrum.

Pátý den

jsem si udělal trochu lepší obrázek o tom, jak obrovská by byla Gigafactory v Dolní Lutyni a byl jsem na prohlídce Staré Karviné, takže si teď dokážu představit město zbouraný podpovrchovou těžbou.

Šestý den

Jsem se asi poprvý v životě podíval do Beskyd. Region rozhodně není chudý, zásadní průmysl je tady elektrotechnika, takže tady lidi typicky maj relativně profesionální technický obory a vzdělání. Taky tady nebyly Sudety. Starosta Trojanovic, asi podobně jako zbytek současný garnitury, vychází ze spolku, kterej bojoval za zasypání dolů, který se tu vykopaly, ale nikdy se v nich nezačalo těžit. To se spolku povedlo, takže je dneska rozpuštěnej.

JAK TO VIDÍ STANDA

- ★ Zora se pořád zpožďuje, přitom šlape jak o život. Jestli nemá prázdné pláště? Má, fuk fuk, u cesty pod stromem. Pak už jí to švihá.

„Šlape jak o život“

- ★ Foukání všech kol bude ještě dost. Kuba má osmicu, to vycentruju, zjišťuju, že se mu trhá nipl z ráfku. To snad vydrží, s tím nic dělat nejde. Později se trhá ráfek na dalším místě, konečná. Kuba během klimajízdy kupuje nové zadní kolo, přezouváme, předěláváme kotouč a kazetu z výpletu na výplet.

- ★ Andrejovi nějak prý drhne brzda. Osmica viditelná z vesmíru, prasklý drát na straně kazety. Sundat výplet, vyzout, sundat kazetu, vyndat prasklý drát, pomodlit se, abychom měli náhradní stejné délky, máme, dobrý, vyměnit drát, kazeta zpět, about, vycentrovat, vše dobrý.

- ★ Ondra nenápadný defekt, v plášti píchnutý úplně pidi kamínek, či co to bylo.

„Osmica viditelná z vesmíru“

- ★ Nat seřídít brzdy. Teď to nebrzdí ale vůbec, Michale! V Bedřišce sundat kotouč, vyndat brzdové desky, a v jejich kuchyňce saponátem vyčistit a odmastit, jak to jen jde. Pak už to brzdí, uf.

STANDA

„Chill den“

- ★ Azor, ten prokletý nosič, musí dolů. Tak jde dolů i přes protesty. Potom už jezdí jako Milan.

„Výměna duše za náhradní“

- ★ Sem tam nějaké poladindo brzd a řazení.

- ★ Já Standa při odjezdu z Barbory vyjedu s defektem. Brašny dolů, zadní kolo ven, výměna duše za náhradní, kontrola pláště, about, nafoukat, vyrazit... a znovu defekt. Máš teď píchnuté duše dvě, Stando. Tak znova, kolo ven, zalepit už rovnou dvě duše, defekt sakra na stejném místě. S mikroskopem prohledávám plášť a nacházím nejmenší ezokrystal schovaný v plášti. Nakonec do té Karviné dojedem, ale o hodinu později. Chill den.

KOMIKS

MÓDNÍ

POLICIE POLICIE POLICIE POLICIE POLICIE POLICIE

11

Tento mladý návrhář se proslavil svou revoluční myšlenkou, že ledvinka musí být dostatečně velká na to, aby se do ní vešla flaška vína. Jeho praktičnost se projevuje i ve výběru látek na jeho signiture sukň, které nedávno zaplavili freeshop tří ocásků, ta totiž prozrazuje jeho lásku k vlakům a celkově hromadné dopravě. Tento budoucí strojvedoucí tak neváhá využít nápadný vzor jak vystřižený z osedlých sedaček vlaků a tramvají. Tato snaha rozšířit sukň i mezi šotouše se zapíše do dějin. Ale pouze organizování, učebnice fashion si ještě počkají jestli dokáže vystoupit z klasického outdoor střihu a nabídnout nám i lichotivější tvar.

12

12

Jak se Frenštátsko zachránilo před těžbou? Módní magie, nebo moderní pohanství? Trojanovice ,město, které figuruje jako brána do Beskyd, se objevuje často jako symbol odvrácení těžby a záchrany místní krajiny. Jak se to podařilo? Zamykání země na 100 let, vztyčení sochy Radegasta, „can do it“ attitude a silná láska k městu zde udělala své! Politici, kteří vedou tento boj, rozhodně neskrývají svůj původ a hrdost. Jejich look? Výrazné hodinky, kvalitní kožené boty, džíny a košile, to vše korunováno vikingským culíkem. Jsou snad novodobými reprezentanty starověkého slovanského boha slunce a hojnosti, Radegasta? Mohli bychom si to myslet! Býčí hlavu byste u nich nečekali, ale svou tvrdohlavost ji rozhodně nahradili. A roh hojnosti? Ten pravděpodobně nahradily klíčky od Tesly.. Ale jaký je skutečný důvod, proč těžaři opustili Frenštát? Zachránila Radhošť tato post-pohanská renesance inspirovaná severským úspěchem, nebo v tom stále cítíme ochranný vliv Radegasta? Ať už je pravda jakákoliv, jedno je jisté – tento mix divoké přírody, historie a současného stylu se zdá mít v současnosti obrovský středostavovský turistický potenciál, a to zdá se na komise rozhodující o rozdělení peněz ze spravedlivé transformace platí.

13

OSTRAVSKÉ PASTORÁLE

Ano, v Ostravě se zastavuje dvakrát, je to taky velké město a v každém velkém městě se sluší zastavit dvakrát, to ten vlak takhle projevuje úctu tomu městu: milé město, ty seš ale velké, zastavíme dvakrát. Ale při každém průjezdu jsem si lámal hlavu nad tím, kde to město vlastně je? Jako. Dvakrát se tu staví, to ano, všechna čest, ale

já neviděl z okna nic jiného než jenom komíny, obrovská seřazovací nádraží, nekonečně dlouhé vlaky s uhlím, ale po nějakém městě ani památka. Ptal jsem se kámošstva ve vlaku a říkal mi, že tam někde vzáádu. Asi. Ale my jsme přece na hlaváku a z každého většího města v Česku vím, že když se jede na hlavák, tak člověk vidí po cestě nějaké město. Nemusí vidět všechno, ale aspoň nějaké město tam je. Ale jak je to s Ostravou? Je toto vůbec město?? A mají tam vůbec nějaká náměstí a kostely?!? Zůstalo to pro mě po mnoho let záhadou. Ale to se teď mělo změnit.

Píše se rok 2024 a já se přihlašuji na limití super Cyklojízdu. Už od prvního dne mi neodbytný hlásek v hlavě našeptává: „musíš navštívit Ostravu, musíš najít to město!!“ V programu žádná prohlídka Ostravy naplánovaná není, a tak se výjimečně rozhoduju pro čistý individualismus: druhý den tvořím společně s Kryštofem a Martinem odštěpnou skupinku „vlak“ (jedeme z Opavy vlakem místo na kole) a získávám tím asi tři hodiny extra času na prohlídku města. S kluky se loučím na nádraží Ostrava-Svinov a odtud jsem odkázán jen sám na sebe. Najdu to město? Setkám se ještě někdy s Kryštofem a Martinem? Let's find out. Dobrodružství začíná.

První úkol, spíš taková zahříváčka, je navštívit Porubu. Opouštím nádraží, odhaduji směr a už se pomalu soukám do kopce, směr reálný socialismus. Pochopil jsem, že místní to neradi slyší a že tak trochu s (hranou?) uražeností namítají, že Poruba je přece Ostrava, ať se na mě ale nikdo nezlobí, já s tím prostě nemůžu souhlasit. Administrativně možná. Ale jinak po tom, co jsem ten den všechno viděl, se nedají tyto dva světy vůbec srovnávat. Ono to soudružstvo asi dobře vědělo, proč Porubu staví na kopci stranou od všech těch zábavních aktivit jako je důl, výsypka, horká struska a koks. Nechtělo, aby plíce obyvatelstva Poruby filtrovaly tak velké množství prachu, když to má být to socialistické město budoucnosti.

Když ten večer na kole projíždím přes široké prázdné pole, které vypadá jako mongolská step a kde široko daleko nic není, můj pocit, že jedu do jiného vzdáleného města, jen sílí. Pole končí, poslední várka kopřiv a bodláčí, au, a konečně jsem opět na pevné cestě. Podnikám riskantní manévr okolo se rozjíždějícího autobusu ze zastávky Mongolská (aha!), jak jsem nažhavenx konečně spatřit Porubu na vlastní oči. A odměna přichází záhy. Zástavba se rozestupuje a já stojím na slavné Hlavní třídě. A kochám se a hrozně mě to baví. Střídavě popojíždím po Hlavní třídě a pak z ní sjíždím do postranních obytných bloků a komplexů a pak zase zpět na Hlavní třídu. Antické

sloupy, klasicismus, oblouky, brány, budovatel'ské reliéfy, socha horníka, dokonce malby ve stylu renesance. Je to trochu jako když pejsek s kočičkou vařili dort, ale zároveň mi to vůbec nevadí a dává mi to všechno tak nějak smysl. Přesně takhle si představuji socialismus. Poruba, to je 20 mg čistého socialismu přímo do žíly. Nakonec dojíždím na konec Hlavní třídy a zjišťuji, že z plánovaných 3 hodin, už je 1,5 hodiny pryč. Ajaj, moc jsem se nechal unést budovatelskými zítřky. Je čas šlápnout do pedálů a poznat skutečný život.

Vybaven instrukcemi jedné nejmenované místní obyvateľky Sáry, najíždím na jednu z místních několikapruhových skorodálnic a vydávám se směr Ostrava. Silnice se sice jmenuje Opavská, ale později se bude jmenovat 28. října a Sára mi slíbila, že na jejím konci najdu Masaryka, tedy Masarykovo náměstí a tam že bude město Ostrava. Quest tedy začíná. Z počátku jde všechno jako po másle, ale jak se blížím ke Svinovu, cyklistická stezka mizí, místo ní je tam nějaká stavba a řada vykopaných děr. Musím jet po trávníku a nakonec k mé nelibosti končím opět u železniční trati, po které jsem před mnoha lety tak často jezdil na Slovensko. Stojím tedy znovu pod Svinovskými mosty a ne nahoře na nich a musím překonat trojhlavou saň železniční tratě, dálnice a řeky Odry. Nechci se pořád dívat do telefonu na mapu, chci spíš prostě jet a objevovat a improvizovat, ale přesto vytahuji výjimečně telefon, protože můj instinkt mi říká, že tohle místo by mě mohlo hodně vypéct. Ono je občas oříšek překonat jednu dálnici a ne ještě k tomu železniční koridor a řeku. Mapa mé obavy potvrzuje, na první pohled vůbec nenacházím rozumnou možnost tyto překážky překonat, když bych chtěl zůstat dole v podhradí pod mostem, a beztak se tam

„jsem nažhavenx
konečně spatřit
Porubu“

„20 mg čistého
socialismu
přímo do žíly“

někde v příkopě mezi dálnicí a železnicí hromadí mrtvolky nebohých naivních cyklistů a cyklistek, které uvěřily legendě o bájném zbojnickém podchodu pod dálnicí a pohrdly standardní královskou cestou Svinovských mostů. Musím tedy nahoru na most, ale do prdele jak? Zpátky do Poruby se mi fakt nechce.

Nakonec zjišťuji, že se dá nahoru vyjet soustavou čtyř dlouhých eskalátorů. Absurdní, ale nemám na výběr. Beru kolo na rameno a vzhůru nahoru, zpět ani krok. A už stojím nahoře na té skorodálnici, ještě to kousek zkouším naivně po chodníku, ale chodník končí v křoví a tak soukám kolo přes betonový zátaras a jedu po té dálnici. Hurá na Ostravu, po dálnici, no co už. Nakonec to není tak hrozné, protože po té cestě nejedí skoro žádná auta, jen občas autobus a uprostřed divně vypadající tramvaje. Připadám si tak trochu jak v Severní Koreji, kde taky mají několikaproudé dálnice, ale skoro žádná auta. Jedu docela dlouho, občas vidím pár domů v pozadí, ale jako město to nevypadá. Jen trpělivost. Jen trpělivost. Sára mi slíbila, že někde tam na konci je skutečné město. Nakonec dálnice končí na jedné obrovské městsky vypadající křižovatce s autobusy, tramvajemi, přechody a vším, co k tomu patří, ale stojí tu jen dva cihlové domy. Je to tu fakt nějaký divný. Pak stoupá cesta do kopce, projíždím nějakým spíš jako lesem, pak si všímám cedule „Mariánské hory“, tak třeba teď se něco stane, ale les pokračuje. Nakonec se objevuje zástavba, vlevo je polorozpadlý autobazar a přede mnou nekonečně dlouhá silnice s malými domky na obou stranách a vypadá to, že za těmi domky po stranách už zase nic není. Připadám si jak někde na vesnici, akorát tam by nejedzila tramvaj. Ano, celé je to takové divné divadlo nesourodých věcí, které k sobě neúplně pasují a něco tu prostě nesedí. Ale to nevadí, baví mě to objevovat. Má to pořád takovou zvláštní atmosféru: je to všechno takové statické, nehybné. Skoro žádní lidé, skoro žádná auta, akorát sem a tam projede okolo ta divná tramvaj.

A pak to pomalu začíná, nejdřív trochu nenápadně a pak se zesilující se intenzitou. Začínají se objevovat zvláštní obrazy, které tak upoutávají moji pozornost, že se musím stále častěji a častěji zastavovat a nejdřív na ten výjev chvíli zírat, abych ho vůbec zpracoval. Nebo aspoň vyfotil, když se to nedalo pochopit vůbec. Nejdřív se tak objevuje obrovský barák s milionem oken a nápisem Dům energetiky. Aha, okej. Co to je za dům a pracují tam lidé nebo stroje a co tam jako dělají? Energetiku? Netuším. Tak jedu dál. Opět město mizí, ale vpravo se najednou vynořuje strašně honosná secesní vila

s nádhernou zahradou. Jako pěst na oko, vůbec se to sem nehodí. K žádnému výjevu doposud. Zastavuji a vidím lidi v patře, jak se na mě dívají z okna. Trochu je v hlavě hejtuju, protože si myslím, že jsou to nějakí zbohatlíci, co si staví vily v Ostravě, abych posléze zjistil, že je to nějaká Vila Grossmann s otvíračkou a vstupným. Takže asi nějaké turistické návštěvnictvo, akorát nechápu, proč na mě tak zírají. Možná celý den neviděl žádného člověka a teď se radují, že tu nejsou samx. Jedu radši dál.

Neujel jsem ani sto metrů a narážím na další výjev ostravské kvality: Stojí tam sídlo kraje Ostrava, je to velká monumentální reprezentativní budova, ale hned vedle je taková hnusná zarostlá neudržovaná a částečně rozkopaná louka, kde vůbec nic není, a hned vedle zase nějaká obrovská hi-tec budova, které vypadá jak sídlo NASA, ale hned vedle je další vůbec nic, takové divné parkoviště, zarostlé, ale naproti je obrovské samostatně stojící monumentální divadlo, které vypadá jak nějaký antický chrám a nahoře se tyčí celá řada antických a budovatelských alegorických soch, ale celé to divadlo je obehnané železnými zátarasy, takže asi nefunguje, a hned vedle je malá rohová budova, která by mohla být rohovou hospodou III. kategorie, akorát že na ní stojí nápis Divadlo Petra Bezruče a všude mezi tím je to rozkopané a moje cyklostezka končí v díře a někdo by mohl posekat to bodláčí mezi tím vším a uvařit z něj třeba bodláčí polévku. Ty vole, kde to jsem? Tohle je úplně šílené a je to jak z nějakého tripu. A vzpomínám si, že mi Sára říkala, že tady někde má stát ta nová černá kostka, teda vlastně kvádr. Vlastně proč ne, nehodí se to sem, jenže žádná z těch už stojících budov se nehodí k těm ostatním už stojícím, takže černý kvádr v tom nebude žádná změna. Hrozně mě to tu baví, snažit se pochopit mysl toho šíleného architektstva, které s roztěkanou myslí staví tady něco a tam zase něco jiného a hlavně si libují kopat díry do cyklostezek. Děkuji.

A celá tato série vrcholí, když přijíždím k následující křižovatce a říkám si: COŽE?! Těžko se to popisuje a vlastně nevím, kde začít. Myslím, že má mysl se už taky dostává do rauše Šíleného Architekta. Prostě tam stojím a říkám si, tohle není možný, tohle místo jako není reálný, tohle si přece nemohl nikdo takhle jako doopravdy vymyslet. Kromě toho, že cyklostezka opět končí v nějaké vykopané díře, tak vlevo je nějaká strašně divná lékárna v takovém starém neoklasicistním domě a vpravo od ní jsou strašně divné kovové konstrukce a vůbec nechápu, co to je?! Je to nějaká zastávka hromadné dopravy, nebo je to nějaký pokus o umění, nebo tam

něco spadlo, co tam dřív stálo, a teď už z toho zůstalo jenom nějaké kovové torzo železných nosníků??! Zároveň vůbec nemám chuť se tam jít podívat a vyzkoumat to, protože bych musel přejet nějakých asi 8 pruhů dálnice a tramvajových kolejí, protože uprostřed je obrovská křižovatka, taková jako úplně neuvěřitelně neproduktivní plocha, kde prostě nic není, jenom tam jako projíždějí, no právě že vlastně neprojíždějí, jsou tam jenom ty pruhy, spousty pruhů a výjezd z dálnice, ale skoro žádná auta, a uprostřed tady té dálnice je obrovská tramvajová křižovatka, občas ta tramvaj i jako kolem projede, ale vždycky je to jenom jeden vagón, nevím jestli v Ostravě nejedí tramvaje s dvěma vagóny, nebo nějaké ty delší, už nízkopodlažní, prostě kolem projede jeden starý vagón a v tom vagónu sedí tři lidi, kteří se vůbec ale vůbec nehýbou, a tahle tramvaj vždycky kolem pomalu projede a pak na té křižovatce někam úplně pomalu nesmyslně zatočí a zase je pryč. A to je všechno a pak se čtyři až pět minut vůbec nic nestane, pak projede kolem jedno auto, a pak možná zase jeden vagón tramvaje a přitom má člověk pocit, že tahle plocha je dimenzována pro, ja nevím, sto tisíc lidí, kteří ale nikdy nepřišli. A ještě víc navpravo od té lékárny, která se mimochodem jmenuje Lékárna u Jednorozce (!?!), je nějaká tramvajová zastávka, která je postavená mezi těmi pruhy té velké silnice, jako kdyby to bylo malé nádraží, a pak úplně vpravo je obrovský barák, úplně neuvěřitelně obrovský dům, nahoře je napsané „Ostra“, ale vůbec není jasné, co to je za dům a dole pod ním je menší dům, kde se prodávají béemwéčka a úplně vpravo vedle toho místa, kde stojím, roste vysoká tráva. Je to úplně geniální, šílené, fascinující a nepochopitelné zároveň.

Takže já si takhle jedu na kole, mimochodem skoro už 10 kilometrů z Poruby a pořád rovně po stejné cestě, a každých několik set metrů musím zastavit a prostě zůstat stát, poněvadž můj mozek to nebere, je to prostě pocit takové jako fascinace, kdy člověk někde stojí a jenom jako zírá a dívá se na ten obraz, vlastně Ostrava je takové jako město šílených obrazů. Ano, Ostrava je město šílených obrazů. Vedle sebe a na sobě jsou sestavené různé věci, které spolu často nemají vůbec nic společného, vůbec spolu nekomunikují ale přitom je to udělané takovým způsobem, že za tím je nějaký jednotící prvek nebo energie, ale ta je prostě tak šílená, že jsem ji ještě úplně nepochopil. Myslím, že Ostrava je ideální místo pro lidi, kteří už přestali hultit, ale občas ten stav chtějí znovu zažít, aniž by cokoliv museli konzumovat. Prostě si tam takhle můžou stoupnout do rohu téhle křižovatky a jenom si tak 20 minut zírat a přitom to bude celou dobu neskutečně zajímavé a fascinující a absurdní a perverzní zároveň.

Dost bylo zírání, nesmím zapomenout na můj cíl. Projíždím magickou křižovatku a přijíždím na nějaký most a tam si vzpomínám, že Sára mi říkala, bacha, z toho mostu je výborný výhled na Dolní Vítkovice a my tomu tady vlastně říkáme Ostravské Hradčany. Tak se zastavuji na té dálnici – ono je to jedno, už jsem zmiňoval, že tu stejně žádná auta nejedí? – a skutečně vidím na horizontu železná věže Dolních Vítkovic, tak si je fotím a jedu dál. A už sjíždím z kopce přes nějaké mosty a dálnice a železnice a vpravo vidím obrovské nákupní centrum a vzpomínám si, že Sára mi říkala, že tam dřív stála koksovna. Tak si říkám, ty vole, tak tady jako kde začíná to historické centrum, které celou dobu hledám, stála koksovna??! Ale já už se tady vlastně ničemu nedivím, proč ne, prostě koksovna, no a co!! Sjíždím dolů do centra a už z dálky vidím strašně divný dům, je šedý až skoro černý, jako kdyby vyhořel a připadá mi to, že by tam mohla bydlet Addams family. Vypadá to jako nějaký dům hrůzy a říkám si, to je tak jako schválně, nebo to fakt vyhořelo??! Takový dům jsem ještě nikdy v mém životě neviděl. Ale co, prostě Ostrava!!, tak tu bydlí Addams family. Pořád lepší než ta koksovna.

A už jsem v centru, dokonce jsou tu i lidi, na chodníku se pohybují lidi!!, tak si říkám paráda, tak v tomhle městě asi žijí i lidi. Ulevuje se mi. Ta prázdná křižovatka mě snad i trochu vyděsila. Jedu po nějaké pěší zóně, a už to vypadá jako centrum normálního většího města. Přijíždím na to hlavní náměstí, a je to tam pěkně opravené, okolo chodí měšťané a mají zmrzlinu a sedí na lavičkách a dívají se na fontánky. Na druhé straně vidím starou radnici, a říkám si, tak dobře, je to město, má to náměstí a centrum a radnici. A kostel už jsem taky viděl. Hlavní úkol splněn.

Už se dost stmívá a je pozdě a ještě jsem chtěl na tu haldu Ema. Odhaduju směr a opouštím toto nádherné a pěkně opravené náměstí skrz malou uličku vedle staré radnice, jenže když do uličky zabočím, asi po 60 metrech to všechno končí: cesta končí, zase je tam díra, je to tam oplocené, nic tam není kromě staveniště, asi tam spadl barák, zase zarostlá louka, občas okolo chodí lidi, musí ale obcházet ploty přes dřevěné cestičky postavené z fošen a říkám si, ty vole tak jako já nevím, buďto beru drogy nebo si ze mě někdo dělá srandu. Kdybych tuhle scénu dal do nějakého filmu, tak mi lidi řeknou, jo bylo to vtipný, ale nevěříme tomu, že tohle někde existuje. Takže cenu za nejdramatičtější změnu atmosféry na 60 metrech vyhrává ulička Muzejní. Gratulace a hlavní cenu 10 pytlů cementu na opravu si můžete vyzvednout v Domě Energetiky. No a pak

přijíždím zase k nějaké řece a jedu kolem ní a přijíždím k docela pěknému osvětlenému mostu, který se jmenuje Most Miloše Sýkory. Miloš Sýkora byl soustružník a prý ten most zachránil na konci války před odstřelením, ale spousta lidí si myslí, že to je jen komunistická fake propaganda a Miloš už nám to sám neobjasní, protože při tom údajném zachraňování zemřel. A když na ten most zabočuji, tak nevěřím vlastním očím: ty vole v Ostravě mají pořád ještě vystavený ruský tank!!?

Když to večer ostatním vypravuji, tak se dozvídám, že jsem překročením řeky Ostravice opustil Moravskou Ostravu a vjel do Slezské Ostravy. Ty vole, takže já jsem sotva našel jedno město a ony jsou to ve skutečnosti města dvě?!? Já už se tu ničemu fakt nedivím. Snad jen ještě všetečná otázka za milion: má to druhé město taky náměstí a kostely?

Po krátkém focení tanku se vydávám horem kopcem k Emě. Podceňuji ale jak prudce ten kopec začne stoupat a musím bojovat o každý centimetr, přehazuji v kopci vši silou (já vím, nemá se to dělat), řetěz mi odpovídá metalickým úpěním: pchrrroč?!, měčchkrchl sis pchkřekhodit dřřřřivchkh. Pedály sice trochu měknou, ale já zpomaluji, nestačí to, chci přehodit ještě dál, tak za to pořádně zaberu a najednou se řetěz nějak seká a jeden kluk, co sedí vedle na chodníku, na mě volá: „Je porucha??“ Ty vole kluku, porucha nemůže být, já se musím dostat na Emu ještě před tím než padne úplná tma, jinak se tady z toho blázince nikdy nevymotám. Ještě na něj stačím zavolat, že porucha není, než úplně zastavuju, protože evidentně porucha je. Řetěz vyskočil z největšího kolečka vzadu a zaklínil se mezi něj a špice zadního kola. Zjevně jsem chtěl přehodit na ještě větší

„evidentně
porucha je“

„Ondra Vetchý
našel zase
nějakou
mrtvolu“

kolečko, které tam ale už nebylo, ale byl jsem při tom tak neodbytný, že si přehazovačka asi řekla, tak když jinak nedáš, máš to mít. Po krátkém boji s černým hadem, je řetěz zpět, rozjíždím se z kopce, přehazuji ve předu, otáčím se a vzhůru na Mt. Everest. Teď už mě nic nezastaví.

První stoupaní je za mnou, už jsem zase někde na vesnici a zatáčím do ulice Pod Výtahem. Že by tu byl výtah na Emu jako byly eskalátory na Svinovské mosty? Žádný výtah tam ale není, místo toho je tam několik dlouhých řad garáží a za nimi les. Je to tu nějaké tísnivé a už docela tma a nějak na mě doléhá trudomyslnost tohoto místa. Říkám si, že kdyby se dělaly nové díly seriálu Případy 1. oddělení, tohle by bylo místo jak vyšitě k tomu, aby tu Ondra Vetchý našel zase nějakou mrtvolu a tvářil se u toho hrozně vážně. Vjíždím do lesa a mám trochu strach. Poslední úsek je neuvěřitelně prudký a kolo musím tlačít. Nechci ho zamykat někde v lese a tak tlačím. Kousek pod vrcholem házím kolo do houští, vím, že na něj z vrchu uvidím. Procházím kolem průduchu z Emy, který je zabezpečen pletivem a ostnatým drátem, nechápu ale proč. Bojím se snad někdo, že někdo ukradne hromadu kamení? Testuji jestli z té hromady vůbec něco vychází a nadechuji se až příliš, nečekal jsem takový nárez. Ema má dost peklý dech. Ona ta halda (expertstvo říká odval) už spoustu let uvnitř hoří a nikdo neví, jak dlouho ještě hořet bude. Jsem nahoře, jsou tu jen dva lidi, co mají stativy a fotografují teleskopy, které jsou dlouhé jak moje paže. Vychutnávám si výhled, vidím Liberty, vidím Dolní Vítkovice a hlavně fenomenální západ Slunce. Komáři mě žerou za živa, mám hlad a je tma jak v pytli. Je čas se vrátit. Dobrodružství pro dnešek už stačilo.

Scházím pomalu z Emy do tmavého lesa a jsem naplněný pocitem radosti a uspokojení, že jsem to zvládl: „Viděl jsem Ostravu!!! Je to město! A mají tam náměstí a kostel.“ A tak nějak i pohnutý dramatickým západem Slunce za komíny a věže tohoto konglomerátu absurdností a šíleností si všímám, že možná tomu místu přece jenom tak nějak začínám rozumět. Není to ještě úplně verbální porozumění, ale tak nějak se mi už dostává pod kůži. Přicházím doprostřed kopce a už je úplně tma. Chci už zpět za kámoštvem z Cyklojízdy. Hledám světla na kolo, ale je tu tma a nechce se mi v tom lese vyskládat půlku brašny. Kašlu na to, rychle domů, tlačít už nebudu, sjezu tu druhou půlku kopce na kole a to ještě bez světla, vždyť už je to všechno tak nějak jedno. Lékarna u jednorožce, koksovna v centru, hořící halda, **OSTRAVA!!! Jeduuuuu!!!** Cestička je úzká, plná kamení

a občas kořeny, vlevo je sráz, nic doprdele nevidím. **OSTRAVA!!! Jeduuuuu!!!** Cesta je prudší a prudší, v té tmě bych řekl 40°, měním často strany a musím absolutně brzdiit. Doprdele robin, co sis to zase vymyslel, tady si rozbiješ držku stopro. **OSTRAVA!!! Jeduuuuu!!!** Brzdy kvílí jak o život, nesmím to za žádnou cenu nechat rozjet ani o milimetr. Kolo skáče, brašna skáče, kamení, nic nevidím, kamení a brzdy pištíííí a najednou, nevím jestli už mám halušky z těch Eminích výparů, ale slyším, že moje brzdy už tomu taky rozumí a jedou na stejné vlně: OoOoOO!!Ssssstraaaaa!!vv!aaaaa OO!! – doprdele kořen – ss!traaaa!a!a!a-va! OOOOoos!tr – do piče šutr – aaaa-a!a!a!a!vv!a!aa!!a!!aaAaaa! O!!!strAa!vAA!!! A já tomu taky už rozumím, tohle je prostě **OSTRAVA!!!** Všechno je tu šílené a nic nedává smysl a tím to celé zase nějak smysl dává. **OSTRAVA!!! Jeduuuuu!!!** Dole na cestě, kde už je světlo, si náhle vzpomínám, že jsem si světla už před tím přichystalx do malé brašničky, abych je za tmy nemuselx hledat ve velké brašně. Takže asi tak. Nasazuji světla a jedu zpět, tank, most, centrum, projíždím Stodolní, skoro nikdo tam

„nečekal jsem
takový nářez,
Ema má dost
pekelný dech“

„Lékarna
U Jednorozce,
koksovna
v centru,
hořící halda“

není, z galerie PLATO nic nevidím, je už tma, najíždím zase na nějakou pseudodálnici, přejiždím železnice a dálnice a já nevím co ještě, kolem parku Milady Horákové, kolem super mega obrovského nákupního centra Futurum, sakra nějak mi to v tom kole klepe po tom sjezdu Emy, nakonec podruhé Dům Energetiky a jsem na Saikonu. Ty krááávo, to byl den. Nakonec to bylo pět hodin místo tří a málem jsem se zrakvil na Emě, ale viděl jsem Ostravu!!! A možná ji i tak trochu pochopil. Malinko.

Milá Ostravo!!! já se vrátím a pokusím se tě pochopit víc, ale na to naše první setkání nikdy nezapomenu.

27

KVÍZ

JAKÁ VÝBAVA NA KOLO JSI?

1. Když se balím na Klimajízdu, co mi přijde nejdůležitější?

- A) kolo 1b
- B) proces logistiky 2b
- C) kniha a pláštěnka 3b
- D) třpytky a swag 4b

2. Jak jezdíš z kopce?

- A) aerodynamicky 1b
- B) úplně normálně 2b
- C) brzdim co to jde 3b

3. Emoční plénum...

- A) vyžaduju 2b
- B) chci dvakrát 10b
- C) nějak přežiju 1b
- D) zatahnu -5b

4. Vzalx by sis na Klimajízdu nafukovací kruh?

- A) ano 50b
- B) ne 1b
- C) možná -10b

5. Na čem nejraději cvičíš v tělocvičně?

- A) koza 0b
- B) kruhy 8b
- C) chci hrát basket 2b
- D) zabalim se do žíněnky -1b

6. Máš kalhoty s plínou?

- A) ANO -6b
- B) NE 8b

7. Jaký je tvůj oblíbený couple z Klimajízdy:

- A) Michal a jeho kruh 2b
- B) Michal a jeho toolbox 3b
- C) Michal a jeho kolo 1b

8. Jaký jsi kolo od kola?

- A) přední 8b
- B) zadní -50b
- C) všechny 10b

9. Z kola...

- A) hledám houby 1b
- B) vyhlížím koupání 2b
- C) tvaruju svaly 6b
- D) fotím fotky -8b

10. Jsi...?

- A) Milan 25b
- B) Standa 25b

11. Co máš radši?

- A) rebarboru 15b
- B) řepu 2b

zámek na kolo -42b až 30b

Skvělá zpráva! Jsi jako zámek na kolo. Držíš partu pohromadě a dá se na tebe spolehnout. Máš ale problémy s důvěrou, svoje blízký si někdy přehnaně hlídáš. Bojiš se totiž, že bys je mohl zklamat.

světlo 71b až 109b

V temných chvílích dokážeš dělat dobrá rozhodnutí. Vyvedeš ostatní z problému a navedeš je správným směrem. Lidi tě často berou jako inspiraci. Máš velké charisma, které přirozeně následují. Pozor na příliš vysoké ego.

šlapky 31b až 70b

Umíš to rozjet. Sranda, vtipy, párty. Nevadí ti odmakat těžkou práci, ale často neumíš zastavit. Chceš být všude, kde se něco děje. Chill nemusí znamenat FOMO.

svačinka 110b až 142b

Na všechno máš dost času a štveš lidi, kteří chtějí mít práci včas hotovou. Zároveň jsi ale v těžkých chvílích opravdovou oporou. Vyzaruje z tebe klid a svým blízkým dokážeš naslouchat a podpořit je.

SPRAVEDLNOST

SPRAVEDLNOST

SPRAVEDLNOST PRO KOHO?

Jedeme na kolech podél polí, na kterých by měla vyrůst gigafactory. V posledních měsících jsem tuhle nebo podobnou trasu jela či šla několikrát, neb o gigafactory v Dolní Lutyni píšu svou diplomovou práci. Proto vím, že se v loužích na cestách mohou vyskytovat kuňky žlutobřiché nebo jiné žabky. Ve chvíli, kdy tedy před sebou uvidím kaluž, brzdím a sesedám. Kdo v ní asi bydlí? Bydlí v ní vůbec někdo? Zatímco se shýbám nad kaluží, abych do ní lépe viděla, projíždějí kolem dál ostatní lidé. Nezastavují, pokračují dál. Jediný, kdo se zastaví, je Pěťo, který na mě s foťákem v ruce zvědavě kouká. Ještě chvilka koukání do kaluže a můj zrak spočine na jednom z obyvatelů. Pomalu se přiblížím rukou nad hladinu, žádné prudké pohyby, zbytek těla bez hnutí a pak už jen jedno rychlé napřáhnutí rukou. Šup! Držím ji v ruce. Kuňka! Mám radost.

Co si představíme pod pojmem spravedlivá transformace? Transformace krajů závislých na těžbě fosilních paliv, v rámci které nebude na nikoho zapomenuto? V rámci které nebudou dopady transformace dopadat na nejvíc zranitelné skupiny? Kdo všechno je ale zahrnutý v těchto nejzranitelnějších skupinách? Pracující ve fosilním průmyslu a její rodiny? Rodiče samoživitelé? Romové a romky? A co společenstva rostlin a zvířat, které jsou navázané na hornickou krajinu? Co vážky obývající vodní plochy vzniklé díky těžební činnosti? Co se s nimi stane při ukončení těžby uhlí? Je na ně myšleno v rámci transformace? Jak by vypadala spravedlnost pro stěvlíkovité obývací haldy hlušin?

Čí hlasy zaznívají, když se bavíme o spravedlivé transformaci? Politické, místních, uhlobaronů? A co hlasy přírody? Jakým způsobem můžeme nechat zaznívat hlasy těch, jež nemůžou svými ústy tvořit hlásky? Pomůže gigafactory v Dolní Lutyni transformaci Moravskoslezského kraje? Bavíme se zde pořád o transformaci nebo o spravedlivé transformaci? Je spravedlivé rozhodnout o výstavbě bez účasti místních? Tzv. o nás bez nás, jak z jejich úst často zaznívá?

A jak výstavba gigafactory dopadne na kuňky, které obývají louže v zdejších polích? Kde je spravedlnost pro kuňky? Kdo společně s kuňkami bojuje za spravedlivější svět?

A co případ Staré Karviné? Nemá zde dojít k proměně krajiny dle koncepcí vymyšlených lidmi? Jakým způsobem v rámci těchto koncepcí bylo myšleno na život, který je v této krajině již přítomný?

Stromy, ptáctvo a jiné bytosti zde žijící?

Označil by navrženou proměnu jako spravedlivou?

A co s touto spoustou otázek? Jak můžeme promýšlet koncept spravedlnosti, aby zahrnuli více než lidské entity? A jak pak tyto koncepty přenášet do našich praxí?

autorstvo: Andrej, Martin Uršula, Kateřina Holá, Michal Šindelář, Sára Hájková, robin, Val, Peťo Tkáč, Vali, Kryštof z remízku, Natálie Matějková

Vzniklo s finanční podporou

**HEINRICH BÖLL STIFTUNG
PRAHA**

Česká republika | Slovensko | Maďarsko